

Қазақстан Республикасы тәуелсіздігінің он жылдығына байланысты рақымшылық жасау туралы

Қазақстан Республикасының Заңы. 2002 жылғы 19 ақпан N 294-ІІ

Осы Заң Қазақстан Республикасы тәуелсіздігінің он жылдығына байланысты ізгілік принциптері басшылыққа алына отырып қабылданды.

1-бап. Онша ауыр емес және ауырлығы орташа қылмыстары үшін сотталғандар:

- 1) кәмелетке толмағандар;
- 2) кәмелетке толмаған балалары немесе асырауында I және II топтағы мүгедек балалары бар әйелдер, сондай-ақ жүкті әйелдер;
- 3) зейнет жасына жеткен әйелдер мен ер адамдар;
- 4) 1941-1945 жылдардағы Ұлы Отан соғысының қатысушылары мен мүгедектер және оларға теңестірілген адамдар;
- 5) I және II топтағы мүгедектер жазадан босатылсын.

2-бап. Осы Заңның 1-бабының қолданылу аясына жатпайтын, онша ауыр емес және ауырлығы орташа қылмыстары үшін бас бостандығынан айыруға бірінші рет сотталған адамдар жазадан босатылсын.

3-бап. Осы Заңның I және 2-баптарының қолданылу аясына жатпайтын, онша ауыр емес және ауырлығы орташа қылмыстары үшін сотталған адамдар, егер олар белгіленген жаза мерзімінің кемінде үштен бірін өтеген болса, бас бостандығынан айыру түріндегі жазадан босатылсын.

4-бап. Осы Заңның 1-бабында аталған, ауыр қылмыстары үшін сотталған адамдар, егер олар белгіленген жаза мерзімінің кемінде үштен бірін өтеген болса, бас бостандығынан айыру түріндегі жазадан босатылсын.

5-бап. Осы Заңның 1-4-баптарының қолданылу аясына жатпайтын, ауыр қылмыстары үшін бірінші рет бас бостандығынан айыруға сотталған адамдар, егер олар белгіленген жаза мерзімінің кемінде жартысын өтеген болса, жазадан босатылсын.

6-бап. Осы Заңның 1-5-баптарының қолданылу аясына жатпайтын, аса ауыр болып табылмайтын қылмыстары үшін бас бостандығынан айыруға сотталған, осы Заңның 25-бабының бірінші бөлігінде белгіленген рақымшылық жасау актісін орындау кезеңінде жазаны өтеп болуына бір жылдан аз уақыт қалған адамдар жазадан босатылсын.

7-бап. Бас бостандығынан айырумен байланысты емес жазалау түрлері қолданылып сотталған адамдар, егер бұл жаза негізгі жаза түрінде қолданылған болса, жазадан босатылсын.

8-бап. Әскери қылмыстар жасаған әскери қызметшілер, сондай-ақ әскери қызметке шақырылудан жалтарған әскери міндеттілер жазадан босатылсын.

9-бап. Осы Заңның 1-8-баптарының негізінде жазадан босатуға жатпайтын, бас бостандығынан айыруға :

- 1) онша ауыр емес және ауырлығы орташа қылмыстары үшін сотталған;
- 2) ауыр қылмыстары үшін сотталған адамдарға, егер олар белгіленген жаза мерзімінің кемінде жартысын өтеген болса, жазасының өтелмеген бөлігінің жартысы қысқартылсын.

10-бап. Осы Заңның 1, 8-баптарында аталған адамдар осы Заң күшіне енгенге дейін жасаған қылмыстар туралы, сондай-ақ бес жылға дейін бас бостандығынан айыру немесе бас бостандығынан айырумен байланысты емес жаза көзделген қылмыс жасағаны үшін қылмыстық жауапқа тартылған адамдарға қатысты жүргізіліп жатқан барлық қылмыстық істер мен соттарда қаралмаған істердің жүргізілуі тоқтатылсын.

11-бап. Мынадай болып белгіленсін:

1) осы Заңның 1-бабының 1) тармақшасында аталған адамдарға қылмыс жасаған кезінде 18 жасқа толмаған адамдар жатады;

2) Осы Заңның 1-бабының 2) тармақшасында аталған адамдарға ата-ана құқығынан айырылмаған және осы Заң күшіне енетін күнге 18 жасқа толмаған балалары, соның ішінде асырап алған не қамқорлыққа алған балалары бар не жасына қарамастан I және II топтағы мүгедек балалары бар әйелдер, осы Заң күшіне енген күнінде жүктілік жағдайында болған әйелдер жатады;

3) осы Заңның 1-бабының 3) тармақшасында аталған адамдарға осы Заң күшіне енгенге дейін Қазақстан Республикасының заңдарына сәйкес зейнет жасына жеткен әйелдер мен ер адамдар жатады. Бұл адамдардың туған күні мен айын растайтын құжаттар болмаған жағдайда, бұлардың қатарында 1943 жылғы 1 қаңтарға дейін туған әйелдер мен 1938 жылғы 1 қаңтарға дейін туған ер адамдар есептелуі керек;

4) осы Заңның 1-бабының 4) тармақшасында аталған адамдарға Ұлы Отан соғысының қатысушылары мен мүгедектері және соларға теңестірілген мына адамдар ж а т а д ы :

Ұлы Отан соғысы кезеңінде, сондай-ақ бұрынғы КСР Одағын қорғау жөніндегі басқа да ұрыс операциялары кезінде майдандағы армия құрамына кірген әскери бөлімдерде, штабтар мен мекемелерде қызмет атқарған әскери қызметшілер, Ұлы Отан соғысының партизандары мен астыртын қимыл жасаушылары;

1945 жылы Жапонияға қарсы ұрыс қимылдарына қатысқан бұрынғы КСР Одағы Қарулы Күштері бөлімдері мен құрамаларының әскери қызметшілері мен ерікті ж а л д а н у ш ы л а р ы ;

Ұлы Отан соғысы кезеңінде қорғанысқа қатысуы майдандағы армия бөлімдерінің әскери қызметшілеріне белгіленген жеңілдікті жағдайларда зейнетақы тағайындау үшін еңбек сіңірген жылдарына есептелетін қалаларда қызмет атқарған әскери қызметшілер, сондай-ақ бұрынғы КСР Одағы ішкі істер және мемлекеттік қауіпсіздік органдарының басшы және қатардағы құрамының адамдары;

Кеңес Армиясының, Әскери-Теңіз Флотының, әскерлердің және бұрынғы КСР Одағының ішкі істер, мемлекеттік қауіпсіздік органдарының ерікті жалдамалы құрамының Ұлы Отан соғысы кезеңінде майдандағы армияның құрамына енген әскери бөлімдерде, штабтар мен мекемелерде штаттық лауазымдарда болған не осы кезеңдерде қорғанысқа қатысуы майдандағы армия бөлімдерінің әскери қызметшілеріне белгіленген жеңілдікті жағдайларда зейнетақы тағайындау үшін еңбек сіңірген жылдарына есептелетін калаларда болған адамдар;

Ұлы Отан соғысы кезеңінде майдандағы армия мен флоттың құрамына енген әскери бөлімдердің, штабтар мен мекемелердің құрамында полк балалары (тәрбиеленушілері) және юнгалар ретінде болған адамдар;

екінші дүниежүзілік соғыс жылдарында шетелдер аумағында партизан отрядтарының, астыртын қимыл жасаушы топтардың және басқа да антифашистік құралымдардың құрамында фашистік Германия мен оның одақтастарына қарсы ұрыс қимылдарына қатысқан адамдар;

бұрынғы КСР Одағы мемлекеттік органдарының шешіміне сәйкес басқа мемлекеттер аумағында ұрыс қимылдарына қатысқан кеңес Армиясының, Әскери-Теңіз Флотының, Мемлекеттік қауіпсіздік комитетінің әскери қызметшілері, бұрынғы КСР Одағы Ішкі істер министрлігінің қатардағы және басшы құрамының адамдары (әскери мамандар мен кеңесшілерді қоса алғанда);

ұрыс қимылдарын жүргізу кезеңінде оқу жиындарына шақырылып, Ауғанстанға жіберілген әскери міндеттілер;

ұрыс қимылдарын жүргізу кезеңінде Ауғанстанға жүк жеткізу үшін сол елге жіберілген автомобиль батальондарының әскери қызметшілері;

бұрынғы КСР Одағы аумағынан Ауғанстанға жауынгерлік тапсырмалармен ұшқан ұшқыштар құрамының әскери қызметшілері;

Ауғанстандағы кеңес әскери контингентіне қызмет көрсеткен, жарақаттанған, контузия алған немесе зақымданған не ұрыс қимылдарын қамтамасыз етуге қатысқаны үшін бұрынғы КСР Одағының ордендерімен және медальдарымен марапатталған жұмысшылар мен қызметшілер;

Кеңес Одағының Батырлары және Даңқ орденінің үш дәрежесімен марапатталған адамдар, Социалистік Еңбек Ерлері;

бұрынғы КСР Одағы Қатынас жолдары халық комиссариатының арнаулы құралымдарының, кәсіпшілік және көлік кемелерінің жүзу құрамы мен кәсіпшілік және көлік кемелерінің ұшу-көтерілу құрамының, авиацияның ұшу-көтерілу құрамының, Балық өнеркәсібі халық комиссариатының, Теңіз және өзен флотының, Солтүстік теңіз жолы бас басқармасы авиациясының ұшу-көтерілу құрамының Ұлы Отан соғысы кезеңінде әскери қызметшілер жағдайына көшірілген және ұрысқа қатысушы майдандардың тылдағы шекаралары мен флоттың жедел қимылдар шегіндегі аймақтарында майдандағы армия мен флот мүдделері үшін міндеттер атқарған

қызметкерлері, сондай-ақ Ұлы Отан соғысының бас кезінде басқа мемлекеттердің порттарында еріксіз ұсталған көлік флоты кемелері экипаждарының мүшелері;
екінші дүниежүзілік соғыс кезеңінде фашистер құрған концентрациялық лагерьлердің, геттолардың және басқа да еріксіз қамауда ұстау орындарының бұрынғы кәмелетке толмаған тұтқындары;

Ленинград қаласындағы қоршау кезеңінде қаланың кәсіпорындарында, мекемелері мен ұйымдарында жұмыс істеген және "Ленинградты қорғағаны үшін" медалімен марапатталған азаматтар, сондай-ақ "Қоршаудағы Ленинград тұрғыны" белгісімен марапатталған адамдар;

Ұлы Отан соғысы жылдарында тылдағы ерлік еңбегі мен мінсіз әскери қызметі үшін бұрынғы КСР Одағы ордендерімен және медальдарымен марапатталған адамдар;
1979 жылғы 1 желтоқсан - 1989 жылғы желтоқсан аралығындағы кезеңде Ауғанстанға және ұрыс қимылдары жүргізілген басқа да елдерге жұмысқа жіберілген жұмысшылар мен қызметшілер;

бұрынғы КСР Одағы Мемлекеттік қауіпсіздік комитетінің Ауғанстан аумағында уақытша болған және кеңес әскерлерінің шектеулі контингентінің құрамына кірмеген жұмысшылары мен қызметшілері;

Чернобыль атом электр станциясындағы апат пен Семей ядролық полигонындағы жарылыстардың салдарынан зардап шеккен және мүгедек болып қалған азаматтар;

Ұлы отан соғысы кезеңінде майданда, әскери қимылдар аймағында, темір жолдардың майдан маңындағы учаскелерінде, қорғаныс шептері, әскери-теңіз базалары мен аэродромдар құрылыстарында жарақаттану, контузия алу, зақымдану немесе сырқаттану салдарынан мүгедек болып қалған Ұлы Отан соғысының майдандағы армиясының әскери қызметшілері, партизандары мен астыртын қимыл жасаушылары, сондай-ақ тиісті санаттардағы жұмысшылары мен қызметшілері және зейнетақымен қамсыздандыру жөнінен әскери қызметшілерге теңестірілгендер;

бұрынғы КСР Одағы Қарулы Күштерінің 1945 жылы Жапониямен соғыс барысында жарақаттану, контузия алу, зақымдану немесе сырқаттану салдарынан мүгедек болып қалған әскери қызметшілері мен ерікті жалданушылары;

бұрынғы КСР Одағын қорғау кезінде, басқа кезеңдерде әскери қызметтің өзге де міндеттерін атқару кезінде, сондай-ақ Ауғанстанда немесе ұрыс қимылдары жүргізілген басқа да мемлекеттерде әскери қызметін өткеру кезінде жарақаттану, контузия алу, зақымдану салдарынан немесе майданда болуына байланысты сырқаттану салдарынан мүгедек болып қалған әскери қызметшілер;

қызмет міндеттерін атқару кезінде жарақаттану, контузия алу, зақымдану салдарынан не майданда болуына немесе ұрыс қимылдары жүргізілген мемлекеттерде қызмет міндеттерін атқаруына байланысты сырқаттану салдарынан мүгедек болып қалған бұрынғы КСР Одағы ішкі істер және мемлекеттік қауіпсіздік органдарының басшы және қатардағы құрамының адамдары;

басқа елдерде іс-қимылдар жасаған әскери контингенттерге қызмет көрсеткен және ұрыс қимылдарын жүргізу кезеңінде жарақаттану, контузия алу, зақымдану не сырқаттану салдарынан мүгедек болып қалған жұмысшылар мен тиісті санаттағы қызметшілер қатарындағы адамдар;

5) осы Заңның 1-бабының 5) тармақшасында аталған адамдарға, осы Заң күшіне енгенге дейін белгіленген тәртіппен I және II топтағы мүгедектер теп танылған адамдар жатады.

12-бап. Осы заңның қолданылу аясына:

1) сот үкімі бойынша бас бостандығынан айыру түріндегі жаза Қазақстан Республикасы Қылмыстық кодексінің 63-бабы (Қазақ КСР Қылмыстық кодексінің 40-бабы) қолданыла отыра белгіленіп, сотталғандар;

2) бас бостандығынан айыруға сотталып, Қазақстан Республикасы Қылмыстық кодексінің 72-бабына (Қазақ КСР Қылмыстық кодексінің 41-1-бабына) сәйкес сот үкімінің орындалуы кейінге қалдырылған жүкті әйелдер және жас балалары бар әйелдер;

3) егер осы Заң күшіне енгеннен кейін алты айдан кешікпей әскери комиссариаттардың таяу жердегі органдарына, әскери-тергеу органдарына, әскери прокуратура немесе әскери полиция органдарына кінәсін мойындап келген жағдайда, әскери қызметке шақырудан жалтарған әскери міндеттілер және осы Заң күшіне енгенге дейін онша ауыр емес немесе ауырлығы орташа қылмыстар жасаған әскери қызметшілер жатады.

13 - б а п . О с ы З а ң :

1) сот үкімі бойынша ерекше қауіпті қылмыскерлер деп танылған, сондай-ақ қауіпті не ерекше қауіпті деп танылған қылмысты қайталап жасаған;

2) өлім жазасы кешірім жасау тәртібімен бас бостандығынан айырумен ауыстырылып сотталғандар;

3) бұған дейін рақымшылық немесе кешірім жасалып, қайтадан қасақана қылмыс жасаған;

4) жазаны өтеудің белгіленген тәртібін қысастықпен бұзушылар деп танылған немесе жазасын өтеу кезінде қасақана қылмыс жасаған;

5) ауыр қылмыс және аса ауыр қылмыс жасағаны үшін бұрын екі және одан да көп соттылығы болған;

6) Қазақ КСР Қылмыстық кодексінде көзделген мынадай қылмыстар: отанға опасыздық (50-бап); шпиондық (51-бап); террорлық акт (52-бап); шет мемлекеттің өкіліне қарсы террорлық акт (53-бап); диверсия (54-бап); зиянкестік (55-бап); соғысты насихаттау (57-бап); ұлттық және нәсілдік тең құқықтылықты бұзу (60-баптың үшінші бөлігі); жалдамалылық (62-2-баптың екінші бөлігі); бандитизм (63-бап); еңбекпен түзеу мекемелерінің жұмысына іріткі салатын әрекеттер (63-1-бап); қылмыстық топты не қылмыстық қоғамдастықты ұйымдастыру немесе басқару, қылмыстық қоғамдастыққа

қатысу (63-2-баптың екінші бөлігі); контрабанда (64-баптың екінші, үшінші және төртінші бөліктері); жаппай тәртіпсіздік (65-бап); жылжымалы темір жол составын, әуе, теңіз немесе өзен кемелерін айдап әкету не басып алу (72-1-баптың екінші және үшінші бөліктері); жасанды ақшаны немесе бағалы қағазды қолдан жасау немесе өткізу (73-баптың екінші бөлігі); ұрлық (76-баптың үшінші бөлігі); тонау (76-1-баптың үшінші бөлігі); шабуыл жасап тонау (76-2-бап); алаяқтық (76-3-баптың үшінші бөлігі); бөгде мүлікті меншіктену немесе жұмсап қою жолымен немесе қызмет бабын теріс пайдаланып қиянат жасау жолымен талан-таражға салу (76-4-баптың үшінші бөлігі); қорқытып алу (76-7-баптың үшінші бөлігі); бөгде мүлікті қасақана жою немесе бүлдіру (82-бап); қасақана кісі өлтіру (88-бап); денені ауыр дәрежеде қасақана жарақаттау (93-баптың екінші бөлігі); басқа адамды көрінеу ЖҚТБ-ны жұқтыру қаупінде қалдыру және ЖҚТБ ауруын жұқтыру (100-1-баптың екінші бөлігі); әйелді зорлау (101-баптың екінші, үшінші және төртінші бөліктері); еркек пен еркектің жыныс қатынасын жасасуы (104-баптың екінші бөлігі); адамды кепілге алу және кепілдікте ұстау (115-1-бап); адам ұрлау (116-бап); пара алу (146-баптың екінші және үшінші бөліктері); ішкі істер органдары қызметкерінің, халық жасақшысының, анықтама жүргізуші адамның, тергеушінің, прокурордың, судьяның немесе халық заседателінің өміріне қастық әрекет (173-1-бап); куәні, жәбірленушіні, экспертті немесе аудармашыны өтірік жауап беруге сатып алу немесе зорлау (187-1-баптың үшінші бөлігі); көрінеу әділетсіз үкім, шешім, ұйғарым немесе қаулы шығару (191-баптың екінші бөлігі); анықтама жүргізуші адамға, тергеушіге, прокурорға, судьяға немесе халық заседательдеріне қатысты қауіп төндіру (191-2-бап); еңбекпен түзеу мекемесі әкімшілігінің талаптарына қасақана бағынбау (199-2-баптың екінші бөлігі); бұзақылық (200-баптың екінші бөлігі); атылатын қару-жарақты, оқ-дәріні немесе жарылғыш заттарды ұрлау (203-баптың екінші және үшінші бөліктері); есірткі заттарды ұрлау (213-1-баптың екінші және үшінші бөліктері); есірткі заттарын қолдануға азғыру (213-2-баптың екінші бөлігі); есірткі заттарды заңсыз жасау, алу, сақтау, тасу, жіберу немесе өткізу (214-баптың үшінші, төртінші және бесінші бөліктері); притон ұстау және жеңгетайлық (215-1-баптың бесінші бөлігі); көлік құралдарын айдап әкету (221-баптың екінші және үшінші бөліктері); бағынбау (225-баптың "в" тармағы); бұйрықты орындамау (226-баптың "в" тармағы); бастыққа қарсылық көрсету немесе оны қызмет міндеттерін бұзуға зорлау (227-баптың "б" және "в" тармақтары); бастықты қорқыту (228-баптың "в" тармағы); бастыққа зорлық әрекеттер жасау (229-баптың "б" тармағы); бір-біріне бағынбайтын әскери қызметшілердің өзара қарым-қатынастың жарғылық ережелерін бұзуы (231-баптың "в" тармағы); бөлімді немесе қызмет орнын өз бетімен тастап кету (233-баптың "г" тармағы); дезертирлік (234-баптың "б" және "г" тармақтары); ұрыс жағдайында бөлімді өз бетімен тастап кету (235-бап); өзінің дене мүшесіне зақым келтіру жолымен немесе басқа тәсілмен әскери қызметтен бұлтару (236-баптың "б" тармағы); әскери мүлікті қасақана жою немесе бүлдіру (238-баптың "в" тармағы); қаруды, сондай-ақ айналасына

аса қауіп төндіретін заттар мен құралдарды қолдана білу ережесін бұзу (238-1-баптың "в" тармағы); ұшу немесе оған дайындалу ережесін бұзу (240-бап); кеме жүргізу ережесін бұзу (241-бап); қарауыл қызметінің жарғылық ережелерін бұзу (242-баптың "е" тармағы); жауынгерлік кезекшілік атқару ережелерін бұзу (244-баптың "в" және "г" тармақтары); соғыс құпиясын жариялау немесе соғыс құпиясы жазылған құжаттарды жоғалту (246-баптың "в" тармағы); билікті теріс пайдалану, асыра пайдалану немесе оның әрекетсіздігі (247-баптың "б" және "в" тармақтары); соғыс жүргізу құралдарын жауға беру немесе тастап кету (248-бап); суға батып бара жатқан соғыс кемесін тастап кету (249-бап); ұрыс алаңын өз еркімен қалдыру немесе қаруды қолданудан бас тарту (250-бап); өз еркімен тұтқынға берілу (251-бап); тонау (253-бап); соғыс жүріп жатқан аудандағы халыққа зорлық жасау (254-бап); сондай-ақ Қазақ КСР Қылмыстық кодексінің 1995 жылғы 12 мамырға дейінгі редакциясындағы: тонау (133-баптың үшінші және төртінші бөліктері); шабуыл жасап тонау (134-бап); қорқыту арқылы талап ету (135-баптың екінші және үшінші бөліктері); мүлікті қасақана жою немесе бүлдіру (141-баптың екінші бөлігі) үшін сотталған адамдарға;

7) Қазақстан Республикасының Қылмыстық кодексінде көзделген мынадай қылмыстар: адам өлтіру (96-бап); денсаулыққа қасақана ауыр зиян келтіру (103-бап); азаптау (107-баптың екінші бөлігі); ауыстырып салу не өзгедей пайдалану үшін адамның органдарын немесе тінін алуға мәжбүр ету (113-баптың екінші және үшінші бөліктері); адамның иммун тапшылығы вирусын (ВИЧ/ЖҚТБ) жұқтыруы (116-баптың үшінші бөлігі); зорлау (120-баптың екінші және үшінші бөліктері); нәпсіқұмарлық сипатындағы күш қолдану (121-баптың екінші және үшінші бөліктері); адамды ұрлау (125-бап); бас бостандығынан заңсыз айыру (126-баптың үшінші бөлігі); адамдарды пайдалану үшін азғырып-көндіру (128-баптың үшінші бөлігі); кәмелетке толмаған адамды қылмыстық іске тарту (131-баптың төртінші бөлігі); кәмелетке толмағандарды саудаға салу (133-бап); басқыншылық соғысты жоспарлау, әзірлеу, тұтандыру немесе жүргізу (156-бап); жаппай қырып-жою қаруын өндіру немесе тарату (158-бап); соғыс жүргізудің тыйым салынған құралдары мен әдістерін қолдану (159-бап); геноцид (160-бап); экоцид (161-бап); жалдамалылық (162-бап); халықаралық қорғау аясындағы адамдарға немесе ұйымдарға шабуыл жасау (163-бап); әлеуметтік, ұлттық, рулық, нәсілдік немесе діни араздықты қоздыру (164-баптың үшінші бөлігі); мемлекеттік опасыздық (165-бап); шпионаж (166-бап); мемлекет немесе қоғам қайраткерінің өміріне қастандық жасау (167-бап); өкіметті күшпен басып алу немесе өкіметті күшпен ұстап тұру (168-бап); қарулы бүлік (169-бап); диверсия (171-бап); жұмылдыруға шақырудан жалтару (174-баптың екінші бөлігі); ұрлық (175-баптың үшінші бөлігі); сеніп тапсырылған бөтен мүлікті иеленіп алу немесе ысырап ету (176-баптың үшінші бөлігі); алаяқтық (177-баптың үшінші бөлігі); тонау (178-баптың үшінші бөлігі); қарақшылық (179-бап); ерекше құнды заттарды ұрлау (180-бап); қорқытып алушылық (181-баптың екінші және үшінші бөліктері); автомобильді немесе өзге де көлік құралдарын ұрлау

мақсатынсыз заңсыз иелену (185-баптың үшінші және төртінші бөліктері); бөтен адамның мүлкін қасақана жою немесе бүлдіру (187-баптың үшінші бөлігі); жалған ақша немесе бағалы қағаздар жасау немесе сату (206-баптың екінші және үшінші бөліктері); экономикалық контрабанда (209-баптың үшінші бөлігі); терроризм (233-бап); адамды кепілге алу (234-бап); ұйымдасқан қылмыстық топты немесе қылмыстық қауымдастықты (қылмыстық ұйымды) құру және оны басқару, қылмыстық қоғамдастыққа қатысу (235-бап); заңсыз әскерилендірілген құраманы ұйымдастыру (236-баптың бірінші бөлігі); бандитизм (237-бап); үйлерді, құрылыстарды, қатынас және байланыс құралдарын басып алу (238-баптың екінші және үшінші бөліктері); әуе немесе су көлігін не жылжымалы темір жол составын айдап әкету, сол сияқты қолға түсіру (239-бап); теңіз қарақшылығы (240-бап); жаппай тәртіпсіздіктер (241-баптың бірінші және екінші бөліктері); атом энергетикасы объектілерінде қауіпсіздік ережелерін бұзу (244-баптың екінші бөлігі); радиоактивті материалдарды ұрлау немесе қорқытып алу (248-баптың үшінші бөлігі); айналыстан алынған заттардың немесе айналысы шектелген заттардың контрабандасы (250-баптың үшінші бөлігі); қаруды, оқ-дәрілерді, жарылғыш заттарды және жарылғыш құрылғыларды заңсыз сатып алу, беру, өткізу, сақтау, тасымалдау немесе алып жүру (251-баптың үшінші бөлігі); қаруды заңсыз жасау (252-баптың үшінші бөлігі); қаруды, оқ дәріні, жарылғыш заттар мен жару құрылғыларын ұрлау не қорқытып алу (255-баптың екінші, үшінші және төртінші бөліктері); бұзақылық (257-баптың үшінші бөлігі); есірткі заттарды немесе жүйкеге әсер ететін заттарды заңсыз дайындау, иемденіп алу, сақтау, тасымалдау, жөнелту немесе сату (259-баптың екінші, үшінші және төртінші бөліктері); есірткі заттарды немесе жүйкеге әсер ететін заттарды ұрлау не қорқытып алу (260-баптың екінші және үшінші бөліктері); есірткі заттарды немесе жүйкеге әсер ететін заттарды тұтынуға көндіру (261-баптың екінші және үшінші бөліктері); құрамында есірткі заттар бар, өсіруге тыйым салынған өсімдіктерді заңсыз өсіру (262-баптың екінші бөлігі); улы заттардың, сондай-ақ есірткі заттарды, жүйкеге әсер ететін немесе улы заттарды дайындауға немесе ұқсатуға пайдаланылатын заттардың, құрал-саймандардың немесе жабдықтардың заңсыз айналымы (263-баптың екінші, үшінші және төртінші бөліктері); есірткі заттарды немесе жүйкеге әсер ететін заттарды тұтыну үшін притондар ұйымдастыру немесе ұстау (264-баптың екінші бөлігі); көлік құралдарын немесе қатынас жолдарын қасақана жарамсыздыққа келтіру (299-баптың үшінші бөлігі); қызмет өкілеттігін теріс пайдалану (307-баптың үшінші бөлігі); билікті немесе қызметтік өкілеттікті асыра пайдалану (308-баптың үшінші бөлігі); пара алу (311-баптың екінші, үшінші және төртінші бөліктері); өкімет өкіліне қатысты күш қолдану (321-баптың екінші бөлігі); сот төрелігін немесе алдын ала тергеуді жүзеге асырушы адамдардың өміріне қол сұғу (340-бап); сот төрелігін жүзеге асыруға немесе алдын ала тергеу жүргізуге байланысты қорқыту немесе күш көрсету әрекеттері (341-баптың төртінші бөлігі); көрінеу кінәсіз адамды қылмыстық жауаптылыққа тарту (344-баптың

екінші бөлігі); көрінеу заңсыз ұстау, қамауға алу немесе қамауда ұстау (346-баптың үшінші бөлігі); жауап беруге мәжбүр ету (347-баптың екінші бөлігі); көрінеу әділетсіз сот үкімін, шешімін немесе өзгедей сот актісін шығару (350-баптың екінші бөлігі); көрінеу жалған сөз жеткізу (351-баптың үшінші бөлігі); жалған жауап беруге немесе жауап беруден жалтаруға, жалған қорытынды беруге не қате аударуға сатып алу не мәжбүр ету (354-баптың төртінші бөлігі); бас бостандығынан айыру орнынан, тұтқындаудан немесе қамаудан қашу (358-баптың екінші бөлігі); қылмыстық-атқару мекемесі әкімшілігінің талаптарына қасақана бағынбау (360-бап); қоғамнан оқшаулауды қамтамасыз ететін мекемелердің қалыпты қызметінің тәртібін бұзу (361-бап); бұйрыққа бағынбау немесе оны өзгедей орындамау (367-баптың үшінші және бесінші бөліктері); бастыққа қарсылық көрсету немесе оны қызметтік міндеттерін бұзуға мәжбүр ету (368-баптың екінші және үшінші бөліктері); бастыққа қатысты күш қолдану іс-әрекеттері (369-баптың екінші және үшінші бөліктері); бір-бірінің арасында бағыныштылық қатынастары болмаған кезде әскери қызметшілердің арасындағы өзара қарым-қатынастардың жарғылық ережелерін бұзу (370-баптың үшінші бөлігі); бөлімді немесе қызмет орнын өз бетімен тастап кету (372-баптың бесінші және алтыншы бөліктері); қашқындық (373-баптың екінші және үшінші бөліктері); дене мүшесіне зақым келтіру жолымен немесе өзге тәсілмен әскери қызметтен жалтару (374-баптың екінші және үшінші бөліктері); жауынгерлік кезекшілікті атқарудың ережелерін бұзу (375-баптың екінші және үшінші бөліктері); қарауыл (вахта) қызметін атқарудың жарғылық ережелерін бұзу (377-баптың екінші бөлігі); билікті теріс пайдалану, биліктің асыра қолданылуы немесе әрекетсіздігі (380-баптың екінші және үшінші бөліктері) құрып бара жатқан әскери кеме тастап кету (382-баптың екінші бөлігі); жауға соғыс жүргізу құралдарын беру немесе тастап кету (383-бап); тұтқынға өз еркімен берілу (384-бап); тонаушылық (385-бап); әскери сипаттағы құпия мәліметтерді жария ету немесе әскери сипаттағы құпия мәліметтері бар құжаттарды жоғалту (386-баптың үшінші бөлігі); ұшу немесе оған даярлану ережелерін бұзу (392-бап) кеме жүргізу ережелерін бұзу (393-бап) үшін сотталған және қылмыстық жауаптылыққа тартылған адамдарға қолданылмайды.

Осы баптың 6) және 7) тармақшалары осы Заңның 6-бабында аталған адамдарға қолданылмайды.

14-бап. Осы Заңның 11-бабының 2), 4) және 5) тармақшаларында аталған адамдарға қатысты рақымшылық жасауды қолдануға осы адамдардың жеңілдіктерге құқығы бар екендігін растайтын құжаттар негіз болып табылады.

15-бап . Осы Заңның 3-5, 9-баптарында көзделген жаза мерзімінің бөлігін өтеу осы Заң күшіне енетін күнге есептелетін болып белгіленсін.

16-бап. Қылмыстар жиынтығы болған жағдайда, егер қылмыстардың біреуі осы Заңның қолданылу аясына жатпаса, рақымшылық жасалмайды.

17-бап. Егер осы заң күшіне енетін күнге қосымша жаза орындалмаған болса, рақымшылық жасау қолданылатын адамдар негізгі жазадан да, қосымша жазадан да босатылады.

18-бап. Осы Заңның 9-бабына сәйкес, осы Заң күшіне енетін күнге жазаның өтелмеген бөлігі қысқартуға жатады.

19-бап. Соттылығы заңмен белгіленген тәртіппен алынып тасталған немесе өтелген, сондай-ақ жауаптылығы заңмен жойылған қылмыстар үшін сотталған адамдарға рақымшылық жасалады.

20-бап. Осы Заңның 13-бабы 3) тармақшасының күші бұрын кешірім жасау тәртібімен не рақымшылық жасау негізінде жазадан мерзімінен бұрын босатылған адамдарға соттылықтың алып тасталуына немесе өтелуіне қарамастан қолданылады.

21-бап. Осы Заңның күші ол күшіне енгенге дейін қылмыс жасаған, Қазақ КСР-і аумағында жасаған қылмыстары үшін Қазақстан Республикасының (Қазақ КСР-інің) соттары, сондай-ақ бұрынғы КСР Одағының әскери трибуналдары соттаған адамдарға қолданылмайды.

22 - б а п . О с ы З а ң д ы о р ы н д а у :

1) сотталып, бас бостандығынан айыру орындарында отырғандарға қатысты - жазаны орындаушы органдар мен мекемелерге;

2) қылмыстары туралы істері мен материалдары анықтау мен алдын ала тергеу органдарының іс жүргізуінде жатқан адамдарға қатысты - осы органдарға;

3) м ы н а л а р ғ а :

қылмыстары туралы істері мен материалдары соттардың іс жүргізуінде жатқан және осы Заң күшіне енгенге дейін қаралмаған, сондай-ақ қылмыстары туралы істері қаралған, бірақ үкімдері заңды күшіне енбеген адамдарға;

Қазақстан Республикасы Қылмыстық кодексінің 63-бабына (Қазақ КСР Қылмыстық кодексінің 40-бабына) сәйкес шартты түрде сотталғандарға қатысты және үкімдерінің орындалуы Қазақстан Республикасы қылмыстық кодексінің 72-бабына (Қазақ КСР Қылмыстық кодексінің 41-1-бабында) көзделген тәртіппен кейінге қалдырылған адамдарға (рақымшылық жасауды үкім шығарған сот қолданады) қатысты;

негізгі жаза түрінде айыппұл тағайындалған, осы Заң күшіне енгенге дейін айыппұл өндіріп алынбаған (рақымшылық жасауды үкім шығарған сот қолданады) адамдарға;

жазадан шартты түрде мерзімінен бұрын босатылған адамдарға және осы Заң күшіне енгенге дейін жазаның өтелмеген бөлігі неғұрлым жеңілірек жазамен ауыстырылған (рақымшылық жасауды сол адам есепте тұратын аумақтағы сот қолданады) адамдарға қатысты - соттарға;

4) м ы н а а д а м д а р ғ а :

бас бостандығынан айыруға сотталған, оларға қатысты үкімдер заңды күшіне енген, бірақ қамауға алынбаған сотталғандарға;

қоғамдық жұмыстарға, түзеу жұмыстарына тарту түріндегі жазаны өтеп жүрген,

белгілі бір лауазымды атқару немесе белгілі бір қызметпен айналысу құқығынан айырылған адамдарға қатысты - ішкі істер органдарына;

5) тәртіптік әскери бөлімдерде ұстауға сотталған әскери қызметшілерге қатысты тәртіптік әскери бөлімдер командирлеріне жүктелсін.

23-бап. Осы Заңды қолдану уәкілетті органның (лауазымды адамның) прокурор санкция берген қаулысы негізінде, сондай-ақ сот қаулысының негізінде жүргізіледі.

Соттар осы Заңды қолданған кезде прокурордың қатысуы міндетті.

Түзеу мекемесі бастығының немесе тәртіптік әскери бөлім мен гауптвахта командирінің қаулысына:

1) көтермелеулер мен жазалаулар туралы анықтама;

2) сотталған адамның жеке ісі;

3) рақымшылық жасауды қолдану туралы мәселені шешуге қажетті басқа да құжаттар қоса тіркеледі.

Жазаны өтеу уәкілетті органның (лауазымды адамның) қаулысына прокурор санкция берген не соттың рақымшылық жасау актісін қолдану туралы қаулысы заңды күшіне енген күнінен бастап тоқтатылады.

24-бап. Егер айыпталушы немесе сотталушы рақымшылық жасауға қарсы болса, ол қолданылмайды.

25-бап. 22-бапта аталған органдар осы Заңның орындалуын ол қолданысқа енгізілген күннен бастап алты ай ішінде қамтамасыз етсін.

Рақымшылықты қолдану туралы мәселе осы Заң күшіне енген күннен бастап алты ай мерзім өткеннен кейін туындаған жағдайда, ол осы Заңның 22 және 26-баптарында көзделген тәртіппен орындалады.

26-бап. Қазақстан Республикасының соттары соттаған, бірақ жазасын оның шегінен тыс жерлерде өтеп жүрген адамдарға рақымшылық жасауды қолдану туралы мәселені Қазақстан Республикасының соттары Қазақстан Республикасы қатысушы болып табылатын халықаралық шарттар негізінде, аумағында сот үкімін орындау жүзеге асырылып жатқан мемлекеттің құзыретті органының ұсынуы бойынша шешеді.

27-бап. Қазақстан Республикасының Үкіметі, облыстар, Алматы және Астана қалаларының әкімдері:

1) рақымшылық жасау бойынша жазадан босатылған және туған-туыстары мен жақын-жуықтары жоқ мүгедектер мен қарт адамдарды арнаулы интернат-үйлерге орналастыру;

2) босатылған кәмелетке толмағандарды ата-аналарының, қорғаншы және қамқоршы органдардың қадағалауына беруге не қажет болған жағдайда оларды балалар үйлеріне, мектеп-интернаттарға немесе өзге де оқу орындарына жіберу;

3) бас бостандығынан айыру орындарынан босатылған туберкулезбен ауыратындардың емделуін жалғастыруына бақылау жасауды қамтамасыз ету жөнінде шаралар қолдансын.

28-бап. Осы Заң ресми жарияланған күнінен бастап қолданысқа енгізіледі.

Қ а з а қ с т а н Р е с п у б л и к а с ы н ы ң

Президенті

© 2012. Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінің «Қазақстан Республикасының Заңнама және құқықтық ақпарат институты» ШЖҚ РМҚ